

A magyar katonai megfigyelők szerepvállalása Nyugat - Szaharában (Az ENSZ Nyugat-Szaharai missziója „MINURSO”)

Néhány szót a kialakult katonai és politikai helyzetről: 1973. május 10-én a spanyol megszállók kiűzésével a „Szaharai”-k (Nyugat - Szahara lakossága) létrehozzák a Poliszário Frontot. A felszabadító szervezetet Algéria, Líbia és a Szovjetunió támogatta. 1975-ben Spanyolország, Marokkó és Mauritánia titkos egyezményt írt alá Madridban melynek értelmében a Saghi Al Hambra Marokkó a Rio de Oro Mauritánia fennhatósága alá kerül. 1975-ben Marokkóiak tízezrei menetelnek be Nyugat - Szaharába demonstrálva, hogy birtokba veszik az új területet. 1976 -80 Marokkó megszállja Nyugat-Szaharát. 1976 februárjában megalakul a Szaharai Arab Demokratikus Köztársaság. 1976 és 79 között a Poliszário Front számos sikert ért el főleg Mauritánia ellen de az „Üss és Fuss” gerilla taktika sivatagi mestereiként a marokkói helyőrségek és ellátó oszlopok elleni támadásaikkal jelentős károkat okoztak a marokkói megszálló erőknél is. 1976 januárjában Amgalánál a Marokkói Királyi Hadsereg győzelmet arat az Algír had-sereggel szemben, majd 1979 szeptemberében Smaránál a Poliszário Front ellen. 1980 -1987 -ig. felépíti a Marokkói Királyi Hadsereg a „Berm”-et amely egy műszakilag kiépített védelmi állások rendszere melyen a gerilla taktikát alkalmazó ellenség sem tud áthaladni.

1991. szeptember 6-án aláírják a tűzszüneti egyezményt Marokkó és a Poliszário Front között. Az egyezmény betartásának ellenőrzését mind a mai napig az ENSZ MINURSO missziója végzi.

A MINURSO szervezete és területi elhelyezkedése A MINURSO 600 fő körüli létszámmal dolgozik melyből 230 fő a katonai megfigyelő.

A katonai megfigyelők az alábbi helyeken teljesítenek szolgálatot:

Layoune főparancsnokság
.28 fő Tinduf(Algéria) összekötőtisztai csoport.
. . . .7 fő Smara Északi Szektorparancsnokság.
. . . .11 fő Dahla Déli Szektorparancsnokság.
. . . .11 fő Team Site-ok

. 15 -18 fő Az ellenőrzendő területet először két részre: az északi és déli részre osztották melyeket külön parancsnokság felügyelt. Az északi szektorban 5 Team Site van melyből 2 a marokkói, 3 pedig a poliszário oldalon helyezkedik el. A déli szektorban 4 Team Site található melyből a Berm mindkét oldalára 2 - 2-t telepítettek. 2005 végén a két szektorparancsnokság megszűnt és létszámukkal a Team Site-okat valamint a főparancsnokság állományát erősítették meg. A Team Site-ok 266000 négyzetkilométeren felügyelik az egyezmények betartását.

Munka és a szolgálatteljesítés körülményei Minden katonai megfigyelő Team Site-on kezdi a szolgálatteljesítést. Azt, hogy ki

melyik Team Site-ra kerül azt mindenkor a pillanatnyi létszámviszonyok és a nemzeti egyensúly szabályai, határozzák meg. A 24 nemzet tisztjei közül a nagy kontingenst adó nemzetek (Egyiptom, Franciaország, Oroszország és Kína) 2 – 2 fővel, más nemzetek – így hazán is – 1–1 fővel van jelen a Team Site-okon. A Team Site-okon minden katona kezdő beosztásban (generátor, higiéniai, élelmező, tűzvédelmi vagy gépjármű igénybevételi tisztként) kezdi tevékenységét. A későbbiekben a Team Site parancsnok dönt arról, hogy az UNMO (katonai meg.gyelő) milyen magasabb G törzsbeli vagy Team Site parancsnok-helyettesi feladatra alkalmas. A Team Site parancsnokokat a szektorparancsnokok nevezik ki. (A szektorparancsnokságok megszűnése óta a bázis állománya titkos szavazással választja.) A Team Site-ok állományából a szektor parancsnok választja ki a szektorparancsnokság állományát. Minden UNMO-nak hat hónap elteltével át kell mennie egy másik Team Site-ra marokkói oldalról a Poliszárió oldalra vagy fordítva, hogy megismerje az adott oldalra jellemző speci.-kumokat. Az SOP (Szervezeti Működési Szabályzat) által meghatározott módon és időben a főparancsnokságon és Tindufban megüresedő beosztásokba pályázat útján kerülhet valaki.

A logisztikai ellátásról néhány gondolatot A Team Site-okon az állomány sátoortáborban, a főparancsnokságon szolgálók hotelekben vannak elszállásolva. A sivatagban lévő bázisok teljes önellátásra vannak kialakítva. Minden tisztnek saját szobája van. Van a Team Site-okon konyha helyi személyzettel, étkezdé, amely egyben a kultúrhelyiség is, fürdő konténer, WC, mosdó, mosó és vasaló helyiségek, eligazító, rádió szoba, kondi terem, Internet szoba, irodák, raktárak, generátorok, víz és üzemanyag tartályok, gépkocsi parkolók és szabadtéri party helyek. A Team Site-okra hetente három alkalommal érkezik utánpótlás repülővel vagy helikopterrel. Az üzemanyagot, ivóvizet és palackos gázt kamionokkal viszik a bázisokra a sivatagon keresztül. A szállítmányok ki és bepakolása, a bázisok takarítása, karbantartása a katonai meg.gyelők feladata.

A katonai meg.gyelők Tevékenysége a Team Site-okon. Az alábbiakban szeretném bemutatni Samara Team Site feladatait, melynek 2004. 12. 16-ától 2005. 08. 17-éig voltam a parancsnoka.

Mint parancsnok felelős voltam az alábbi fő feladatok szervezéséért és azok időbeni, követelmények szerinti végrehajtásáért. – Tűzszüneti egyezmény betartásának ellenőrzéséért. – Katonai egyezmények betartásának ellenőrzéséért. – Az ENSZ jelenlétének megmutatásáért a saját körzetben. – A szektor logisztikai bázisára háruló feladatok végzéséért. – A szektor valamennyi Team Site-jának operatív irányításáért az ügyeletes tisztten keresztül valamint a tábor üzemeltetéséért. Felelősségi területemhez tartozott: MINURSO mint legnagyobb körzet (47000 négyzetkilométer), 300km Berm, 3 marokkói alszektor, 158 alakulat – század vagy annál magasabb szintű egység vagy alegység – ebből 23

parancsnokság és 62 „Strong Point”, 3 gyakorlótér és 1 lőtér. A Team Site tevékenysége közben el kellett látni: Járőrözést (minimum 2 naponta) Körzet felderítését (alakulatok létszámának és fegyverzetének egyeztetése laktanyában, gya-korló – vagy lőtéren.) Evakuációs járőri munkát (evakuációs útvonalak és pontok ellenőrzése, új UNMO-nak meg-mutatása minden evakuációs irányban havonta 1 alkalommal) Útvonal ellenőrzést. Kapcsolódó járőri munkát (két Team Site járőrei egy megbeszélte találkozási ponton és időben találkoznak, hogy személyeket vagy anyagokat juttassanak el egymáshoz). – Készenléti járőri szolgálatot. – Helikopteres felderítő járőrözést (havi 6 alkalommal). – Éjszakai járőrözést (havonta 2 szer). – Utánpótlás fogadását, átvételét (heti 3 alkalommal). – Karbantartó napot (heti 1 alkalom). Havi járőrözéseknél fő követelmény, hogy minden katonai alakulatot, gyakorlóteret és lőteret havonta egy alkalommal földön és egy alkalommal levegőből is le kell ellenőrizni. Az ellenőrzésekre megfelelő mennyiségű gépkocsi illetve helikopter üzemóra áll rendelkezésre. A napi szolgálati feladatok ellátásához szükséges: 2 járőr (2 x 4 fő), ügyeletes tiszt 2 fő, repülés biztonsági tiszt 1fő, és a táborparancsnok 1fő. Team Site létszám: Rendszeresített létszám 18 fő. Jelen lévők száma legtöbbször nem több mint 12 – 14 fő. A Team Site szervezeti felépítése: Parancsnok, Parancsnok helyettes, G1- G6 tisztek, Tűzvédelmi tiszt, Higiéniai tiszt, Gépjármű igénybevételi tiszt, Élelmező tiszt valamint a Generátoros tiszt. A katonai meg.gyelők számára a Team Site-on betöltött beosztásuk napi 1– 3 óra munkával jár a szolgálati tevékenységük befejezése után. Valamennyi beosztás duplikált. Munkarend és járandóságok Team Site-on heti 4 – 5 alkalommal megy járőrbe mindenki, ahol egy járőr alkalmával 4 – 10 óra alatt 100 – 400 km-t vezet vagy ül a kocsiban, a sivatagban és 4 – 8 alakulatot ellenőriz. Szolgálat-ban az ügyeletes tiszt a szektor valamennyi Team Site-jának jelentéseit veszi és a repülésre vonatkozó adatokat, továbbítja a légiirányításnak. Tartja a kapcsolatot a saját járőrökkel. Karbantartó napon külön terv szerint mindenki a részére meghatározott karbantartást végezi a táborban, majd részt vesz két kiképzési foglalkozáson akár hallgató, akár oktatóként. A katonai meg.gyelők heti 7 napot dolgoznak, melyért havi 6 nap kompenzációs időt vehet-nek, ki miután letették a járőrparancsnoki vizsgát (1.5 – 2 hónap). A kompenzációs napokból 18-at gyűjthet össze mindenki melyhez egy alkalommal 7 nap, az egy év alatt összesen 18 nap szabadság kapcsolható. Így az UNMO-nak módjában áll két esetleg három alkalommal is hosszabb időre pihenni, vagy saját költségen hazlátogatni a családjához. A misszió ideje alatt az ENSZ 50 \$ napidíjat .zet minden meg.gyelőnek, amely fedezi a telefon vagy az év közbeni hazautazás költségeit. Mivel az ENSZ missziókban szolgálók nem kapnak hazai valutaellátmányt egyre nehezebben, találnak

jelentkezőket erre a feladatra. Magyar katonai meg.gyelők a MINURSO-ban A MINURSO-ban 7 fő magyar katonai meg.gyelő teljesít szolgálatot egy időben. Az eddigi tapasztalatok alapján a katonai meg.gyelőink kiválóan teljesítettek és teljesítenek a misszióban. A parancsnokok és a kollégák, elismerését tükrözi, hogy a magyar tisztnek hamar kerülnek egyre komolyabb beosztásokba. Ebben a misszióban mindenki generátor kezelőként vagy higiéniai tisztként kezd és csak a maga által kivívott úton, tud előrelépni. Öröm volt látni, hogy az elődeinket, akiket váltottunk milyen szeretettel és tisztelettel vet-ték körül külföldi tisztársaik, és milyen szeretettel fogadtak bennünket, mert mint mondták biztosak voltak benne, hogy az új magyarokkal is jó lesz együttműködni. Elődeink között szá-mos Team Site parancsnok és a főparancsnokság törzsében kiemelkedőt nyújtó tisztársaikra emlékeznek. Például Macsotai Gyula alezredest a legjobb katonai logisztikai főnökként tartják számon, a civil logisztikán hosszú évek óta dolgozó vezető. Több esetben az volt a tapasztal, hogy ahol súlyos gondok merültek fel oda a problémák meg-oldására az előjáró parancsnokok szívesen állítottak magyar parancsnokot. A magyarok pozitív megítélését jelentősen segítette, hogy a misszió főparancsnoka Száraz György vezérőrnagy úr hatalmas tiszteletet vívott ki magának tudásával és vezetői erényeivel a katonai meg.gyelők körében. Az ő jelenléte és elért eredményei pozitívan hatottak ki valamennyi személy megítélésére. Számomra igazi megtiszteltetés volt magyar tisztnek lenni Nyugat Szaharában.